

Kuntatyöntajien hallitusohjelmatavoitteet 2019–2022

- ✓ Kehitetään työmarkkinajärjestelmää
- ✓ Parannetaan työllisyyttä ja uudistetaan sosiaaliturva
- ✓ Jatketaan julkisen sektorin rakenneuudistuksia
- ✓ Varaudutaan uuteen työhön ja varmistetaan osaaminen

KT

Lähtökohtia KT Kuntatyönantajien hallitusohjelmatavoitteille 2019–2022

Julkisten palvelujen merkitys hyvinvoinnin, osaamisen ja yritystoiminnan edellytyksenä korostuu muutoksessa, kun kansakunnan kilpailukykyä testataan globaalissa taloudessa. Tuloksellisesti toimivien ja kehittyvien julkisten palveluiden on säilyttävä suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin ytimessä.

Kunnat, kuntayhtymät ja perustettavat maakunnat työllistävät viidenneksen kaikista palkansaajista eli noin 420 000 ihmistä. Henkilöstön määrä vähenee vuosittain arviolta noin prosentin muun muassa digitalisaation avulla, kun toimintaa tehostetaan. Rakennemuutokset kasvattavat paikallishallinnon konserniorganisaatioiden kokoa ja muuttavat henkilöstörakenteita.

TALOUTEEN LISÄÄ TUOTTAVUUTTA

Työvoimakustannukset ovat vuonna 2018 noin 20,3 miljardia euroa. Se on keskimäärin 55 prosenttia nykyisten kuntien ja kuntayhtymien toimintamenoista. Julkisen talouden

tuottavuusvaateet edellyttävät kuntatyönantajilta yhä henkilöstökustannusten sopeuttamista sekä tilapäisillä säästöillä että pysyvämmiin vaikuttavilla toimintatapojen, työtehtävien ja palvelurakenteiden kehittämisellä. Samat toimet koskevat myös maakuntatyönantajia, sillä paine sopeuttaa menojen kasvua pitää myös niiden talouden tiukkana.

OSAAVAA TYÖVOIMAA TARVITAAN

Kunta- ja maakunta-alan vuotuinen eläkepoistuma on lähivuosina noin 16 000–17 000 henkilöä. Vaikka paikallishallinnon työnantajat hyödynnevät tätä henkilöstömäärän vähentämisessä, tarvitaan kunta- ja maakunta-alan palveluissa osaavaa työvoimaa. Kuntien ja alueiden elinvoimaisuus edellyttää riittävää työvoiman saantia kaikille toimialoille, joissa kunta tai maakunta tuottaa palveluja.

Tulevilla työmarkkinaratkaisulla ja valtion päätöksillä on suuri merkitys kunta- ja maakuntatalouteen. Siinä ei ole ylimääräistä palkan-

korotusvaraa, joten lähivuosina työmarkkina-
toiminnan eräänä painopisteenä on työelämän
laadun ja tuloksellisuuden parantaminen sekä
henkilöstövoimavarojen kehittäminen.

YHTEISTYÖTÄ KAIVATAAN

Hallituskaudella 2019–2022 keskeisimpiä
paikallishallintoon vaikuttavia muutoksia on
sote- ja maakuntauudistuksen toteuttaminen.
Kuntien välinen keskinäinen yhteistyö jatkuu
kunnille jäävissä palveluissa. Maakuntien
keskinäisen samoin kuin maakuntien ja
kuntien välisen sujuvan yhteistyön varmis-
taminen on tärkeää tulevilla hallituskaudella.

Julkisten palvelujen tarkoituksen-
mukainen ja kustannustehokas tuotta-
minen parantaa julkisen talouden
kestävyyttä. Tämä edellyttää asiakas-
lähtöistä, hyvin johdettua ja vaikuttavaa
palvelutoimintaa.

Kehitetään työmarkkinajärjestelmää

Hallitus kunnioittaa kunta- ja maakunta-alan **työmarkkinaosapuolten itsenäistä neuvottelu- ja sopimustoimintaa** palvelussuhteen ehtoja ja työvoimakustannuksia koskevissa kysymyksissä.

Työrauhan turvaamisen ja julkisen talouden kustannusten hallinnan kannalta on olennaista, että **julkisrahoitteisen toiminnan valtakunnallinen työnantajaorganisaatio** on riittävän edustava ja itsenäinen toimija ja että sen toiminta perustuu lakiin.

KT Kuntatyönantajien **edustus Kevan hallinnossa** on varmistettava pariteettiperiaatteen mukaisesti.

Hallitus toteuttaa **perhevapaaudistuksen**, joka jakaa perhevapaiden käytön tasaisemmin, parantaa naisten työmarkkina-asemaa, turvaa lapsen edun ja on joustava. Uudistuksesta aiheutuvat kustannukset korvataan kunnille täysimääräisesti.

Työrauhasääntelyä on uudistettava siten, että keskeiset lailla säädetyt julkiset toiminnot ovat turvattuja – tällä hetkellä voidaan laillisin työtaistelutoimin vaarantaa kansalaisten henki, terveys ja omaisuus sekä monet yhteiskunnan ydintoiminnot.

Yhteiskuntavaarallisia työtaisteluita koskevaa sääntelyä on uudistettava ja suojelutyömääräyksiä laajennettava niin, että kansalaisten henki ja terveys sekä yhteinen ja yksityinen omaisuus turvataan kuntien ja maakuntien vastuulla olevissa toiminnoissa.

Laittomista työtaisteluista tuomittavia hyvityssakkoja pitää korottaa.

Arvioidaan työtuomioistuimen toimivaltaa ja asemaa ja selvitetään muutoksenhakutien avaaminen sen tuomioista.

Parannetaan työllisyyttä ja uudistetaan sosiaaliturva

Työllisyysasteen pitää nousta ainakin 75 prosenttiin, jotta ikääntyvän väestön hyvinvointipalvelut, eläkkeet ja muu sosiaaliturva voidaan rahoittaa.

Kustannustasoltaan maltillisten työmarkkinaratkaisujen jatkaminen on Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn, julkisen talouden ja työllisyyden kannalta välttämätöntä.

Hallituksen talouspolitiikan pitää tuoda **kuntatalouteen vakautta**, joka luo edellytykset palvelujen pitkäjänteiseen kehittämiseen ja tukee maltillista ansiokehitystä. Kuntien työvoimakustannuksia ei pidä lisätä kunnille asetettavilla lisävelvoitteilla tai muilla erityistoimilla.

Työnantajien työllistämiskynnystä on tarvittaessa alennettava työlainsäädäntöä muuttamalla. Määräaikainen työsuhde toimii usein porttina työelämään etenkin nuorille. Määräaikaisten työsuhteiden perusteita on väljennettävä työllistämisen näkökulmasta.

Osatyökykyisten työllistymistä tulee edistää yksilöllisillä ja työnantajan rekrytointikynnystä alentavilla toimilla.

Työttömyysturvaa on porrastettava siten, että se kannustaa työn vastaanottamiseen.

Suomalainen sosiaaliturvajärjestelmä on vaiheittain uudistettava kokonaisuudessaan. Etuusjärjestelmiä on yksinkertaistettava, **yksilöiden aktiivisuutta** edistettävä ja kannustinloukuja purettava työllisyyden kohentamiseksi. Uudistuksessa hyödynnetään valtakunnallista tulorekisteriä. Julkiselle sektorille asetettavissa velvoitteissa kunnille korvataan täysimääräisesti uudistuksesta aiheutuvat kustannukset.

Kuntatyönantajien neljä prosenttiyksikköä yksityisiä työnantajia korkeampi **eläkevakuutusmaksu on alennettava** kustannuskilpailukyvyn parantamiseksi lähemmäs yksityisen sektorin tasoa. Yksityisen ja julkisen sektorin **eläkelainsäädännöt on yhdistettävä** huomioiden kuntatalousvaikutukset. Kuntatyönantajan muut sosiaalivakuutusmaksut määräytyvät samoin periaattein kuin yksityisen sektorin työnantajilla.

Lisätään ja tehostetaan **palkkatuen** käyttöä ja mahdollistetaan se edelleen kunta-alan työnantajille. Tuetaan työvoiman liikkuvuutta.

Tunnustetaan **kuntien rooli työllisyyden edistämisessä** ja jatketaan alueellisia työllisyyskokeiluja.

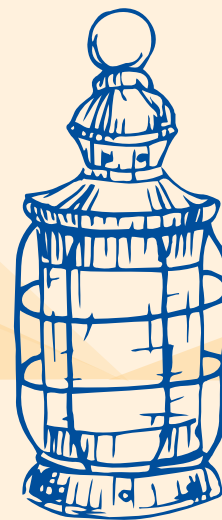
Jatketaan julkisen sektorin rakenneuudistuksia

Vahvistetaan maakuntien itsehallinnollista asemaa ja aloitetaan maakuntien verotus-oikeuden valmistelu.

Asetetaan yksityiset ja julkiset palveluntuottajat esimerkiksi päivystysvelvoitteissa tasavertaiseen asemaan.

Maakunta- ja soteuudistuksesta kunnille aiheutuvat kustannukset pitää korvata täysimääräisesti. Toimeenpanon rahoitus maakunnille on varmistettava.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa yli 200 000 henkilön työnantaja vaihtuu, mistä syntyy tarve sovittaa yhteen palkkoja, työaikoja ja muita palvelussuhteen ehtoja. Harmonisoinnista aiheutuu työnantajille merkittäviä lisäkustannuksia. **Palkkaharmonisointi** kustannuksia on rajoitettava lainsäädännöllä.

Julkisen sektorin rakenneuudistuksiin ei pidä sisällyttää erityistä irtisanomissuojaa.

Varmistetaan kuntien ja maakuntien edellytykset kehittää asiakaslähtöisiä palveluja ja investoida **digitalisaation, tekoälyn ja uuden tekniikan hyödyntämiseen**. Turvataan voimavarat suunnitelmalliseen uuden tekniikan hyödyntämiseen kunta-alalla tuottavuuden ja toimintojen uudistamiseksi.

Varaudutaan uuteen työhön ja varmistetaan osaaminen

Työn tulevaisuutta koskevien selvitysten pohjalta hallituksen tulee valmistella monivuotinen suomalaisen **työn, innovaatioiden ja osaamisen** kehittämisohjelma.

Myös kunta- ja maakuntakonsernien tulee **olla työelämän kehittämisen** rahoituksen ja ohjelmallisen kehittämisen piirissä.

Käynnistetään kaikkia toimialoja, koulutustasoja ja oppimismuotoja koskeva **aikuis-koulutuksen kokonaisuudistus**, jonka tavoitteena on kaikkien koulutusasteiden työelämäyhteistyön kehittäminen työelämävastaavuuden ja monipuolisten oppimismahdollisuuksien parantamiseksi.

Aikuiskoulutusetuuksia, ajankäyttöä ja rahoitusta koskeva kokonaisuus arvioidaan ja uudistetaan tukemaan koko työuran aikaista oppimista.

Henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia ei pidä lisätä eikä laajentaa uusiin ammattiryhmiin, vaan päinvastoin joustavoittaa muuttuvien työtehtävien ja palvelutarpeiden mukaisesti.

Uusilla normeilla ei pidä pienentää ryhmäkokoja eikä tiukentaa henkilöstömitoituksia.

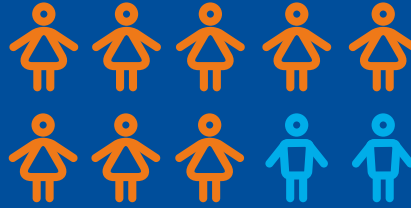
Kunta- ja maakuntakonsernien työnantajien tarpeet on tunnistettava **osaamispolitiikassa, koulutustarjonnan ja oppimissisältöjen uudistamisessa**. On varmistettava riittävät henkilöstön koulutusmäärät, joita muun muassa varhaiskasvatuslain muutos aiheuttaa.

Lisätään **työperäistä maahanmuuttoa** ja samalla tehostetaan maahanmuuttajien koulutusta ja kotouttamista.

KUNTA-ALAN HENKILÖSTÖ

419 000

työntekijää ja viranhaltijaa

80 %
henkilöstöstä naisia

HENKILÖSTÖ SOPIMUSALOITTAIN

Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus

309 000

Opetusala

61 000

Tekniset

23 000

Lääkärit

17 000

Tuntipalkkaiset

8 000

Muusikot ja näyttelijät

1 000

KUNTA-ALALLA TYÖSKENTELEE MM.

42 900 sairaanhoitajaa

35 700 lähihoitajaa

17 400 lastenhoitajaa

14 500 luokanopettajaa

13 500 lastentarhanopettajaa

5 700 laitoshuoltajaa

4 900 toimistosihteeriä

3 200 sosiaalityöntekijää

3 200 terveyskeskuslääkäreitä

3 100 erikoislääkäreitä

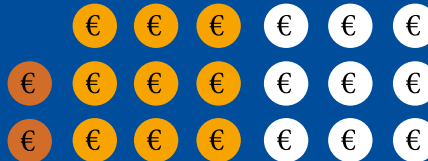
2 400 palomiestä

KUNTIEN TOIMINTAMENOT

55 % henkilöstömenoja

15,9 miljardia palkkakuluja

4,4 miljardia työnantajamaksuja

45 %

muuta toimintamenoja